

ČAJ

Pro chvíle pohody

KVĚTEN 2021

Časopis Autorů Jičínska

Životem II

Štěstí našich očí z chladné sluje

Vysvlékne léto hadích kůží

Slunce se na obloze moudře pohupuje

Jeho odraz padá do kaluží

(úryvek)

Luboš Giler-Zelený

176

Vážení čtenáři,

v květnovém ČAJi se jako host představuje
trutnovský básník **Luboš Giler – Zelený**
ukázkami ze svého básnického díla.

Rozhovor poskytl básník, prozaik a publicista
a šéfredaktor časopisu Partonyma **Přemysl Krejčík**.
Letos třicetiletý autor je velmi plodný,
takže nepřekvapí jeho věta v rozhovoru:
„Bojím se, kdy mě někdo obviní z grafomanství!“

Regionální autory zastupuje **Václav Teslík**
básní **„Ozvěna.“**

Jsem rád, že mohu opět představit nové básně
ze souboru **„Deštivý noci s portským vínem“**
talentované autorky z Vysokého Mýta
Michaely Prachařové.

Krásné májové dny s ČAJem
přeje

Václav

HOST ČAJe:

Luboš Giler - Zelený

Narodil jsem se v nemocnici v Městci Králové, za pomoci dvou jeptišek Kolety a Čistoslavy. Odmala jsem psal vlastním písmem tužkou na spodní stranu desky jídelního stolu. Latinkou a česky pak ve škole v Běrunicích a v Městci. Maturoval jsem v roce 1964 v budově Gymnázia Poděbrady. Otec, dentista, zamýšlel stomatologii v Hradci Králové, já filozofii v Praze, přítrž učinilo „doporučení obce“ na VŠ zemědělskou. Tedy lesnictví, rozhodl jsem. Na lesnické fakultě v Brně jsem objevil studentský časopis LEF, kde jsem se nalezl v letech 68 až 69. Získal jsem přízeň i

v časopise Kurýr a měsíčníku Věda a život. Vyšel knižní sborník Čas, kterým mládí jde (Brno 1970), s mojí povídkou Obraz světa. Naše Kurýr-kluby přerostly v brněnskou vinárnu Múzu, obdobu pražské Violy. Do Violy jsem se vtěsnil později, po publikování ve Vojáku, Mladé Frontě i v Květech, ale hlavně, ve sborníku Zelené světlušky (MF Praha 1972). Na sbírku poezie Potřebná věc jsem si v MF počkal do roku 1978. Vyšly ale další, za Slovapění (Sovynaz, 2011) jsem získal Mobelovo uznání, pak v nakladatelství KRUH Pohádky do ouška jehly a Pohádky z duhového poháru. V Carmen Pohádka o Pískovečkovi. Byla i vítězství v soutěžích Bieblovy Louny, Šrámkova Sobotka a další. Pochlubil bych se i Malými písněmi, překladem básní Trutnovana Daniela Uffo Horna. Kromě deníků publikuji též ve sbornících SVČS Pardubice a bulletinu KRUH.

Básník s leknínem

Poprvé jsem viděl živého básníka
někdy v šesté třídě

v Městci Králové-rodšti Přemysla Otakara II
místní holič a kadeřník H. napsal báseň

Na řece kvetou lekníny

do okresních novin

Ráno (když vyšla) stál před oficínou

lyricky zahleděný do oblohy

Jako by ho tam postavil

tehdy ještě neznámý spisovatel Hrabal

Neměli jsme ho jako holiče rádi

protože nám nechtěl vyholit

školou zakázaného *havla*

na zátylku

Ale od té doby jsem si ho prohlížel

s velkým zájmem při stříhání

Tak se pro mě stal holič a básník

slavným občanem městečka

Hned po králi železném a zlatém...

Chůze v mlhách

**Slunce se líně vleče do podzimu
Do oken t'ukají bludičky z močálů
Kučírky trvalé na tvé hlavě k čelu přimrzají
(Vydrží krátce -
jako řeč o budoucím ráji)**

**Slepence slov se roztahují v novinách
Poezie hyne a člověkem už ani nevoní
Všude narůstá ztesknění až do slepoty...
Máš ruku v teple kapsy mého saka
Aby ses ohřála od navlhavé sloty**

**Buší nám srdce Duněním předzvěsti
Shluk básníků protestujících
pod prázdnou nádobou knižních domů
převrácenou dnem vzhůru proti mrazu
(Se dlaní sevřenou do pěsti...**

**... přesto se držíme naděje za rukáv
a jdeme...)**

Procházka (s básníkem Zdeňkem R.)

Potkali jsme se na České.

Brno si krátilo cestu rozkvetlým jarem
ročník 69. Nakyslým a hořkým,
ze ztěžklých půd jižních svahů Petrova.
Prostě směska do prodejny přebytků.

Pak jsme zamířili k Domu umění
na besedu s Janem Skácelem.
Stáli jsme za sloupem přeplněného sálu
a čekali na básníka Jižní Moravy.
Na toho – který nepřišel.

„Má strach,“ řekl Zdeněk R. „To já bych
tu byl, nasadil bych si černé brýle,
aby mi nebyla bázeň vidět z očí.
Ale přišel bych...“

Pak jsme se rozešli a já cítil
jáchymovskou aureolu.
Zářila při každém vyslovení jeho jména.

Nasadil jsem si černé brýle.
A k mé smůle jsem přestal vidět strach
v očích druhých...

Trutnovské nokturno

Zima se plouží jako pes
(na chladné dlažbě k ránu posel)
za prázdnou kašnou křepčí stín
nahého Krakonoše

Černá hora je pořád bílá
s mrazovou kýlou
světél sjezdovky
Zima se ještě k jaru nepropila

Sníh hoří od nebes
jen tma je náhle medová
a sladká
Zima se lísá jako pes

Ze sochy Krakonoše padá smíření
Jemně třepotavá jinovatka...

Životem I

Sny mládím dupou do podlahy stájí
Propadlé lásky vybízejí k nelíbání
Za teplem k jihu odlétají
Dospěle přepeřená přání

Životem načisto a bez přípravy
Pořád jen v jednom klusu
Nápady vybuchují z naší hlavy
Zátky od šampusů

Jednou ten mejdan zaplatíme
Za naše neskromnosti-věčné
Projíme Propijeme Prohýříme
Tu točnu na konečné...

Životem II

Štěstí našich očí z chladné sluje
Vysvlékne léto hadích kůží
Slunce se na obloze moudře pohupuje
Jeho odraz padá do kaluží

My pak věříme tíži života i slávě
Co nad námi jak skály převisí
Proto si kupujeme nesmlouvavě
Na každou cestu lístek zpáteční

Zvony v Rovensku

Tak v Čechách je a vždy bylo
V obraze světla svého stával lid
a když se otevřely brány dvorců
tou hýkající slávou orby
teprve člověk našel dlaním klid

Tak v Čechách je a vždy bylo

Když zvony odlétaly do Říma
aby je pokřtil hlas andělských kůrů
ty v Rovensku
si ve svém tichu hlaholily

Zůstaly zde
a srdce
nosily dál vzhůru...

„Bojím se, kdy mě někdo obviní z grafomanství!“

ROZHOVOR – Přemysl KREJČÍK

Přemysl KREJČÍK

(nar. 1991) pochází z Nymburka, v současné době žije v Pardubicích, kde na filozofické fakultě vystudoval historicko–literární studia a dějiny literární kultury. Nyní působí na Univerzitě Pardubice jako doktorand oboru historie. Je také šéfredaktorem literárního časopisu Partonyma.

Převzato ze stránek: Přemysl Krejčík životopis | Databáze knih (databazeknih.cz)

Básník, prozaik a publicista Přemysl Krejčík je mimo jiného autorem básnických sbírek („Křehké nepřenášet,“ „Asfaltovej plamenák“) i prozaických textů. V nedávné době vyšla jeho kniha „Malej NY,“ kde se autor vrací do mládí a rodného města Nymburk. S jeho tvorbou se můžete setkat na stránkách čtvrtletníku „Partonyma,“ jejímž je šéfredaktorem. Mám to štěstí, že občas v Partonymě uveřejní i můj příspěvek, a tak mě napadlo Přemysla Krejčíka vyzpovídat.

- S Vámi se váže jedna vzpomínka. V červenci 2016 na Šrámkově Sobotce jste v rámci autorského čtení svou poezií přivolal hromy a blesky. Přišla průtrž mračen. Má Vaše poezie až takovou sílu, že obrazně řečeno dokážete „poručit větru a dešti?“

Pokud ano, je otázka, zda to považovat za přednost. Vzpomínám si, že v jakémsi věstníku toho festivalu někdo napsal, že moje poezie byla tak příšerná, až se mě raději i počasí pokoušelo umlčet. Možná, že kdybych patřil mezi autory, co staví svou image na vlastní kontroverzi a na tom, kde a v kom se jim podařilo vyvolat odpor, byl bych na to hrdý. Takhle spíš doufám, že to počasí bylo dílem náhody.

- Jak jste se k literární tvorbě dostal? Věděl jste již od útlého dětství, že budete psát knihy? Měl na vás vliv Bohumil Hrabal, jehož jméno je spojeno s Nymburkem?

Něco psát jsem se pokoušel, co si pamatuji. A jestli měl nějaký vliv Hrabal? Vzpomínám si, že jedna z učitelek češtiny na prvním stupni ZŠ (která mě nesnášela, ale mohl jsem si za to sám, zpětně myslím, že patřila k těm lepším pedagogům) nám vyprávěla, jak její dědeček dělal pro Hrabala korektury, protože Hrabal měl s češtinou problémy. Netuším, nakolik se ta

historka zakládá na pravdě, ale možná jsem si na to občas vzpomněl, když jsem se pak pokoušel psát a při tom bojoval s gramatikou.

Hrabalovo jméno je sice s Nymburkem nerozlučně spojeno, ale znáte to. Když vyrůstáte ve městě, které se pyšní nějakou osobností, moc ji vlastně nevnímáte. Znáte to jméno, protože ho slýcháte pořád, máte ho nějak spojené s domovem, ale zároveň je pro vás strašně anonymní. I kdyby to měl být za jiných okolností váš životní vzor. Nenašli jste si ho sami, je to jen další „věc“ vídaná od mala, stále přítomná, ale pro vás samé ve skutečnosti vyprázdněná, jako morový sloup na náměstí, nebo Hálkovo divadlo, které míváte celé dětství a dlouho vás ani nenapadne se zeptat, kdo to sakra byl ten Hálek. Víte, že tu je, že tu vždycky bylo, ale nepřemýšlíte, proč tu je a co znamená. Hrabala jsem poprvé četl až na vysoké.

- Jaké byly vaše literární počátky? Dával jste čist literární pokusy učitelům nebo jste přímo posílal do redakcí časopisů a nakladatelství?

Někdy v prváku na střední škole jsem napsal pár básní, které jsem hned hrdě rozeslal do všech literárních časopisů, které jsem si našel na internetu. Většina mi nikdy neodpověděla a vůbec se jim nedivím. Teď jen doufám, že redaktoři si promazávají emaily a tohle nikdo po letech neobjeví. Nebylo to psaní, které je špatné tak, že se mu člověk může po letech zasmát a dát pár textů k dobru na nějakém večírku. Bylo to prostě jen hrozně blbé. Později jsem začal publikovat svoje texty na Písmáku, většinou samozřejmě pochybné kvality, nicméně tam jsem nabyl nějakou sebejistotu a snad se začal i trochu vypisovat.

Až později na vysoké jsem potkal lidi, kteří se na moje věci podívali – byl to hlavně pedagog a lektor tvůrčího psaní Jirka Studený, který mě poslal za tehdejším šéfredaktorem Partonymy Lukášem Vavrečkou – a natvrdo mi řekli, co je naprosto příšerné, které texty mají nějaký potenciál a ukázali mi, kudy se vydat, abych tolik netápal. Myslím, že až od té doby se u mě dá mluvit o nějakém psaní. Začal jsem o něm přemýšlet, teprve pak psát. Překročil jsem nezdravé a nesmyslné ego začínajícího autora, který všechno, co napíše, považuje za perfektní a za hodné ukázat světu. Což samozřejmě neznamená, že jsem v té době nepsal hrozně.

- Kdo z básníků či prozaiků na vás měl a má největší vliv?

Tohle je těžké posoudit. Nerad bych někoho kopíroval. Ale zároveň vím, že nějaký dopad má úplně každý, koho si přečtu. A taky se pochopitelně při čtení pokouším analyzovat text, autorovy či autorčiny postupy, abych se z nich poučil (a to v pozitivním i negativním smyslu). Jestli se mi to daří, to už je zase jiná otázka. Ale abych odpověděl alespoň částečně: Když jsem

zmiňoval ty první otřesné texty, které jsem rozesílal do časopisů, měl na moje pokusy psát vliv (ostudně přiznávám), jako u spousty mladých epigonů, Charles Bukowski. Samozřejmě jsem se snažil mu přiblížit, aniž bych ho ve skutečnosti pochopil. Kdo konkrétně na mě má největší vliv teď, to netuším. A to je, myslím, dobře. Abych zmínil ještě jedno jméno, možná největší přerod nastal, když jsem začal číst Kerouaca. V té době jsem si řekl „můžeš zbožňovat jeho psaní, ale proboha, nesnaž se ho kopírovat“. Na nějakou dobu se stal tedy mým vzorem, skrz nějž jsem pochopil, že bych se neměl snažit psát jako někdo konkrétní, protože napodobovat znamená nikdy nedosáhnout kvalit svého vzoru. Netvrdím, že moje psaní je nějaký originální zázrak, nebo že bych někdy mohl dosáhnout kvalit spisovatelů, jejichž knihy zbožňuji, ale aspoň se v tom snažím dělat, co můžu.

- Někde jsem četl, že Vaše poezie navazuje na mladou básnickou vlnu, reprezentovanou například Janou Orlovou, Olgou Stehlíkovou nebo Ondřejem Buddeusem. Kam se řadíte Vy sám?

Neřadím se nikam. Myslím, že autor je ten poslední, kdo by měl sám sebe přiřazovat k nějaké vlně. Jinak tomu pochopitelně je, pokud se považuje za součást nějaké literární / umělecké skupiny, nicméně to já nejsem. Tvorbu tří jmenovaných jsem četl, ale osobně si nemyslím, že bych jim byl nějak výrazně podobný, nicméně to musí rozhodnout jiní.

Možná, že v době, kdy jsem připravoval svou první sbírku, jsem se snažil o nějaké „kontroverzní“ texty (naštěstí v té knize nejsou, nebo jsem je nakonec upravil do dosti umírněné formy, v níž by nikdo ty samoúčelné prasárny snad nenašel). Tam někdo mohl vidět tu Janu Orlovou a snad proto se zmíněné přirovnání dostalo i do anotace méj prvotiny. Ale myslím, že oproti Janě Orlové to byla v mém případě dost póza, živená tím, jak pozitivně na ty přisprostlé a eroticky laděné básně často reagovalo publikum na živých čteních.

- V prozaické knize „Malej NY“ se vracíte do Nymburku na počátku nového tisíciletí, kde se „hulí tráva, pije pívko.“ Jak moc je kniha autobiografická? Jak Vy jste prožíval léta mládí a dospívání?

Naprostá většina toho, co se děje okolo hiphopové scény, se nějakým způsobem stala. Všechno jsem pochopitelně upravoval pro účely příběhu, takže vytrhnout nějakou část a považovat ji za moji vzpomínku, nebo autentickou historku, by většinou úplně nešlo. Ale ten základ tam je, ostatně já to původně začal psát proto, abych nějak zachytil, co se v té době dělo, chtěl jsem si to zaznamenat, abych na to nezapomněl. Aby ty

vzpomínky dávaly nějaký smysl, abych si mohl říct „nebyly to ztracený roky“, když to trochu přeženu. Pak se pochopitelně měnila podoba vzpomínek, aby zapadaly do románu, souvisely s dějem, odpovídaly fiktivním postavám a jejich charakterům. Ovšem i ty postavy se nějak odvíjí od lidí, kteří prošli mou tehdejší kapelou. Nicméně ve chvíli, kdy nějakých šest nebo sedm lidí redukuje na tři, protože jinak by v tom byl hrozný chaos a příběh by nedržel pohromadě, všechno se to nějak posune. Musíte měnit, co kdo a proč udělal, protože vzpomínky na tři různé lidi přisoudíte jedné postavě a třeba jiné vzpomínky na ty samé lidi zase musíte přiřknout někomu jinému. Některé vzpomínky zase musíte vyhodit, protože do příběhu nezapadají, jiné upravit k nepoznání, nějaké si zcela vymyslet. Každopádně jsem se snažil nostalgicky zachytit vlastně jen to dobré, více méně. Tu dobovou energii, která je neopakovatelná a kterou vlastně zažilo jen pár lidí, protože ani to období netrvalo dlouho, než se hip hop zkomercializoval a změnil v něco úplně jiného – jak hudebně, tak kulturně. Vrstevníci, kteří si ze mě v pubertě dělali srandu, že jsem ten divný hip hoper o pár let později nosili rovné kšilty a poslouchali mé dříve oblíbené interprety, které jim mezi tím začala servírovat rádia. Hudební kritici, kteří ohrnovali nos nad alby PSH najednou o těch samých albech píší, že jde o klasiky a kvalitní desky, které obstojí i ve srovnání s rockovou nebo jinou scénou. Já se snažil zachytit dobu před tímhle zlomem. Ty špatné věci, které s kapelou a některými toxickými vztahy v ní souvisely, jsem při psaní upozadoval a vlastně i potlačoval, nechtěl jsem jimi tu nostalgickou vzpomínku na tehdejší hip hopovou kulturu „kazit“. Ale někde zůstaly a potřeboval jsem je říct, takže jsem z nich vycházel při psaní další knihy jménem Srab, která by měla vyjít na podzim 2021. Ta už vlastně vůbec není o hip hopu a o té komunitě, i když ve středu příběhu stojí rapová kapela. Kdyby byla metalová, na vyznění Sraba se tolik nezmění.

- Jste stále ještě velmi mladý autor, v lednu oslavíte, snad to není tajemství, třicátiny. Přesto za sebou máte již hezkou řádků vydaných titulů (pozn. rozhovor připravujeme v prosinci 2020). Řada podstatně starších autorů by Vám mohla závidět. Co chystáte v nejbližší době? Na čem pracujete?

Těch vydaných titulů mám dost, někdo by možná řekl, že až příliš. Pět knih, spoluautorství jedné další a k tomu ještě jedna odborná. Bojím se, kdy mě někdo obviní z grafomanství, navenek tak možná působím. Vzniklo to tak, že většinou dělám na víc knihách současně, pak se to hromadí. Už první rok toho bylo hodně najednou. Několik let jsem postupně skládal sbírku sci-fi povídek, tu jsem pak nabídl nakladateli a dlouho se nic nedělo.

O rok později se mi nakladatel ozval, že má zájem o vydání a pak se zase nic nedělo zhruba deset měsíců, než jsme knihu skutečně začali k vydání připravovat. Dohromady to od nabídky rukopisu po vydání zabralo přes dva roky, a já mezi tím začal dávat dohromady první sbírku básní, která nakonec vyšla jako můj debut. Ještě dřív, než vyšla, byl jsem přizván do projektu Šest nevinných, kdy jsme psali v šesti autorech knihu veřejně s cílem napsat kolektivní román za tři dny a nakladatel Pavel Mervart se rozhodl, že pokud se nám to podaří, do třech týdnů se jemu podaří knihu vydat. Tak se najednou stalo, že vyšel můj debut, ani ne měsíc na to Šest nevinných a asi po půl roce Kybersex, přestože většina textů z něj vznikla už o nějaké tři až čtyři roky dříve.

A letos se to nahromadilo snad ještě víc. Měl vyjít sci-fi román Čokoláda pro wehrmacht, který jsem psal víceméně souběžně s Malym NY, čili zhruba v letech 2018-2019 (dokončil jsem ho tedy o něco později než Malej NY, ten jsem nakladateli nabídl už někdy v půlce roku 2018), jenže vinou koronakrizy se vydání odložilo. Když jsem měl oba rukopisy hotové, vrhnul jsem se na další román (zminěný Srab), skoro celý jsem ho napsal během tvůrčího stipendia v Krakově na jaře 2019. A na tom samém stipendiu jsem také dokončoval třetí sbírku básní, na níž jsem postupně pracoval nějaký ten rok. Čili všechny tyhle knihy jsou vlastně už docela staré, ale shodou okolností se věci sešly tak, že všechny tři vyjdou v roce 2021, pokud se něco nezmění. Myslím, že příští rok (vlastně tento rok, vezmu-li v úvahu, kdy náš rozhovor vyjde) mě kritika sežere zaživa, nebo mě pro to množství knih nebude brát vážně a bude mě ignorovat.

A abych to ještě trochu zhoršil, od konce roku 2019 a přes celý rok 2020 pracuji na dalším románu, naprosto jiném než cokoli, co jsem zatím napsal (čímž rozhodně netvrdím, že jde o něco, co ještě literatura nezažila). Na práci na téhle knize jsem obdržel tvůrčí stipendium na květen 2021, tak uvidíme, jak daleko se dostanu.

- Zaujala mě i Vaše monografie „Zatmění po utopickém večírku: Sonda do české dystopické prózy 80. let 20. století.“ Jak těžké bylo shánět materiály? Jak dlouho jste je připravoval? Jak dlouho kniha vznikala?

Těžko to nějak časově zařadit. Vznikala v podstatě několik let. Je totiž založena na mojí diplomové práci, a na té jsem (s dlouhými přestávkami) pracoval vlastně celé dva roky magisterského studia. Samotnou diplomku bylo potřeba hodně upravit, pracovat s jinými zdroji, ke kterým jsem se mezitím dostal při bádání v zahraničních knihovnách... a také bylo s odstupem třeba revidovat mnohá tvrzení, což všechno dohromady

zabralo, myslím, více než další rok. A další úpravy si pochopitelně vyžádali autoři posudků. Že je kniha lektory schválena a může se začít připravovat k vydání, jsem se dověděl v květnu 2019 a kniha vyšla na konci toho roku. Čili když to vezmu od začátku psaní diplomové práce, zabrala mi nějaké čtyři roky velmi nesoustavné práce.

- Stíháte nepředstavitelné množství věcí, navíc jste šéfredaktorem Partonymy. Jsme literární časopis, co by zájemce o publikování ve Vašem časopise měl udělat? Radíte začínajícím autorům? Narážím na různé rubriky v jiných literárních časopisech pro začínající básníky.

Jako první by si měl pročíst na našem webu specifika nabízených textů (hlavně ohledně délky nabízených příspěvků) a pak nám poslat něco, co souzní s aktuálně připravovaným tématem.

Občas si nějaký z příspěvateľů – většinou z těch odmítnutých – vyžádá, zda bychom mu řekli, co podle nás dělá špatně. Zpravidla pak prosím někoho z kolegů, jestli by se s ním nespojil, aby to probrali. Já osobně se necítím povoláný k tomu, abych někomu radil, jak má psát. Sám nevím, jestli moje psaní za něco stojí. Občas se na mě obrátí někdo ze známých, že chce napsat knihu, abych mu poradil – to asi zažívá každý, kdo někdy něco vydal. Necítím se při tom zrovna komfortně. Zvlášť když vím, že jde o lidi, kteří sami ani skoro nečtou, ale chtějí vydat knihu a já se obávám, že napsali něco fakt špatného a já jim svůj názor budu muset nějak šetrně sdělit. Neumím to a nedělám to rád. Jiné to mám s přáteli, o kterých vím, že berou psaní vážně, hodně čtou a vážím si jejich názorů na literaturu. Ať už přímo publikují nebo ne. Zpravidla čtu jejich věci, oni mi čas od času poslouží jako beta čtenáři a hodně o psaní diskutujeme. A samozřejmě úplně něco jiného je to v případě redakční práce. Tam je třeba k textům přistupovat jako k něčemu, za čím si autor stojí a uvědomit si, že případné otištění je známka kvality časopisu i nás jako redaktorů. V takovém případě umím přepnout do jakéhosi „profesionálního“ módu, podobně jako při psaní recenzí. Ale ani v jednom ze zmíněných případů se nepovažuji za neomylného nebo za nějakého arbitra umění.

- Jak těžké je rozhodování, co vybrat do nového čísla? Jak velký je převis? Koho z uveřejněných autorů si nejvíce považujete? Případně koho byste v budoucnosti rád oslovil?

Rozhodování u nás probíhá velmi demokraticky. Každý z redaktorů může (a měl by) napsat pro každému z nabídnutých textů krátký komentář, kde ostatním vysvětluje svoje hodnocení. Hodnotí pak procenty, které se automaticky zprůměrují. Co zařadit pak vybíráme na základě procent. Říkám to trochu zjednodušeně, ale zhruba tak ten náš systém vypadá. První přijímáme texty redaktory nejlépe hodnocené, u těch spornějších často musíme brát v úvahu možný rozsah čísla a zda se texty ještě vejdou. Často se stává, že musíme vyškrtnout i ty texty, které většina redakce považuje za dobré a vhodné k otištění, nicméně nezbyl pro ně dostatek místa. Odhaduji, že v každém čísle otiskneme necelou čtvrtinu toho, co nám přijde, možná méně.

Nejde vybrat, kdo si z otištěných autorů považují nejvíce. Mám samozřejmě obrovskou radost, že se nám v posledních letech podařilo, aby v každém čísle publikovali zavedení a známí autoři (u mnohých sám sebe považují za jejich fanouška), stejně velkou radost mám i ze skutečnosti, že v několika posledních číslech jsme otiskli různé zahraniční spisovatele, kteří v Česku zatím nevyšli a my je tak představili domácímu publiku. Ale stejně tak mě těší, když otevřu soubor podepsaný někým, o kom jsem nikdy neslyšel, a říkám si „sakra, tohle je skvělý“. Abych to shrnul: Na Partonymě mě baví, že se nám scházejí slavní autoři s neznámými a někdy i s těmi, kdo na našich stránkách debutují. A za kvalitou otištěných textů si jako redaktori můžeme stát, ať už je napsal jakkoli známý nebo neznámý autor.

- Kdo patří k redakční radě Partonymy? S kým spolupracujete na grafické stránce časopisu?

Redakční tým je složený převážně z aktivních literátů, výtvarníků, máme mezi sebou i literární vědce, takže jde o vcelku pestrou paletu lidí, které spojuje hlavně to, že rádi čtou a uvažují nad literaturou jako takovou. Hodně mě baví, že to máme pestré i co se týče věku. Já vlastně patřím k těm nejmladším a celkově se rozprostíráme přes nějaké tři generace. Ale i

redaktoři dřívějšího data narození jsou duchem mladí a rozumíme si, což je úžasné.

- Jak vybíráte témata? Jaká témata chystáte do budoucnosti?

Obvykle dlouhou a někdy dost živou diskusí na redakčních radách. Aktuálně připravujeme téma Moře kaluží: Blízko a daleko. O dalším tématu jsme zatím nejednali, ale už teď jsem zvědavý a na tu diskusí se těším, ačkoli někdy je to trochu o nervy. Každopádně výsledky podle mě stojí za to a témata, na kterých se nakonec shodneme, bývají nápaditá a často – doufám – i dostatečně originální.

- Jak moc Univerzita Pardubice podporuje kulturně – literární aktivity?

Už jsem to naznačil v jedné z předchozích odpovědí, mně dala univerzita v tomhle ohledu dost. A stejně to mohou mít i jiní studenti. Záleží ale na každém, jak si ty příležitosti najde a jak s nimi naloží, za ruku vás nikdo vodit nebude, ale univerzita (i institucionálně) dokáže snahu a úspěchy ocenit. Ovšem podpory literárních a kulturních aktivit se dostává i jinak – ať už jde o podporu různých akcí, které pořádáme, nebo jen nápadů, jak oživit univerzitu samotnou. Před lety jsem – za pomoci dalších lidí, nejvíce mojí manželky a redakční kolegyně Anety, ale taky kolegy Lukáše Vavřečky – začal pořádat společná čtení divadelních her u Lavičky Václava Havla přímo v areálu univerzity. Obvykle se sejdeme, začneme něco číst a postupně se střídáme s lidmi z publika, kteří přebírají různé role. Takhle to tak možná nezní, ale bývá to velká zábava. Účastní se jak studenti, tak akademici, kteří obvykle předem zvou na akci návštěvníky svých přednášek a seminářů, univerzita jako instituce tyhle akce nějakým způsobem reflektuje a oceňuje. Líbí se mi také, že nějaká podpora literatury a kultury obecně se najde i u akademických pracovníků, u nichž by to člověk nečekal, dokud je zná jen jako své přednášející.

A na co samozřejmě nemohu zapomenout, je hmotná podpora Partonymy. V posledních letech ji univerzita vydává, což znamená, že také platí tisk. Vzhledem k tomu, že nejsme vědecké periodikum, se jedná o poměrně unikátní postavení a jsme za to vděční.

- Žijete v Pardubicích, ale zjistil jsem, že hodně cestujete. Kde jste byl nejdál, případně jaká země Vás láká, kam byste se chtěl podívat?

Snažím se cestovat co nejvíce, a tady musím přiznat většinu zásluh mojí ženě, která ve mě tu latentní chuť poznávat svět probudila. Nejdál jsem byl v australském Melbourne, kam jsme si podali žádost o badatelskou cestu do

knihoven místní univerzity. Naše univerzita nás tam poslala a jsem za to nesmírně vděčný.

Kam bych se chtěl podívat je těžké říct. Čím víc člověk cestuje, tím víc toho chce ještě vidět a prožít. Chce pořád vidět něco nového, poznat další lidi z různých koutů planety a zároveň by se rád na některá místa vrátil, ať už kvůli lidem, nebo místům samým. Hodně rád bych viděl něco z Jižní Ameriky a podíval se i do Afriky. Už jen proto, že tyhle na tyhle kontinenty jsem se prozatím nedostal.

- Jsou Vaše cesty literárně inspirativní?

Dost. Z cest do značné míry vychází moje třetí sbírka básní, a hlavně pak ten aktuálně rozepsaný román, v němž kombinuji formu románu s formou cestovního bedekru, zároveň jde ovšem o text ovlivněný magickým realismem a operující s krimi zápletkou. Pokouším se, aby byla výsledkem trochu umělečtější kniha. Těžko říct, jestli se mi můj záměr daří, možná mi to v nakladatelství omlátí o hlavu, kdo ví.

- Osobně jsme se setkali poprvé na Vašem vzpomínaném autorském čtení. Máte rád autorská čtení? Co Vám přinášejí? A jak se Vám žije v čase koronaviru, kdy je možnost přímého kontaktu se čtenářem omezena?

Mám je rád, ale v posledních letech se jich neúčastním tolik, jako když jsem začínal psát. Už si sám nesháním, kde bych mohl něco přečíst, ale účastním se tam, kam mě pozvou nebo kde něco sám nebo s přáteli pořádáme. Nejsem tak populární autor, abych měl pozvánkami na čtení přeplněný diář, ale to nevadí. Aspoň si pak ta vystoupení víc užívám. V době, kdy jsem jich měl několik do měsíce, mě to přestávalo bavit, což je pokaždé špatně. V době korony je samozřejmě situace těžší, což mě mrzí hlavně proto, že číst nahlas z Malého NY je zábava i pro mě, jenže těch čtení proběhlo hrozně málo a až se situace uklidní, z hlediska knižního trhu bude ten román starý a příliš nabídek už nejspíš nedostanu.

- Přeji Vám k Vašemu jubileu hodně zdraví, inspirace, vydaných sbírek a knížek, stejně jako bezpočet spokojených čtenářů. Děkuji za rozhovor.

Mnohokrát děkuji a také děkuji za všechny otázky!

Václav

Václav TESLÍK - OZVĚNA

I.

Zem přijímá s láskou každé tělo
a silou tvůrce počíná
metamorfózu tváří
k nové dokonalosti.

II.

ŠELEST V DUŠI POŠETILCE
PŘED OLTÁŘEM

A je ti úplně jedno, zda je na burze vítr .. .
neseš v sobě lásku a nezdáš se.
Jenom nevím, máš-li v šťastné liturgii děcka i svůj sen.
Pokud nabízíš lásku, říkám jí agapé.
Vždy zavání příčinou v hybné síle tvůrce?
Z jaké matérie by tedy případně mohla být?
Mé pochyby míjí každé tvé slovo?
Nebo vznikají v podstatě a stávají se podstatou
pokud věřím, že nemlčíš marně.
Mé pochyby míjí každé tvé slovo?
Nebo vznikají právě tam, kde se chvástá výnosná prázdnota
v rytmu pulsu, kterým pohasínám navždy.

Agapé agapé? Stále znovu a znovu se ptám,
z jaké matérie by případně mohla být?
Vždyť ze vzduchu je vánek a z půdy hrob i tvář kůže,
avšak co máš ty mezi ústy ?
Dráhu kolemjdoucích planet jako písničku
či navštívenku jedné z nich pro každého z nás,
nebo snad i spící drahokam v naději hněvu?
Máš, promiň, vůbec ústa mimo kráter sopky,
nebo jsou výzdobou v touze každého pestíku?

Jsi mi cizí, jsi mi blízký, jsi mi vším i úplně putna .. .,
rozdovádíš mne a zase se ztrácím v jizvě po skutku.
Opustil bych stéblo, kdyby v něm neproudila vláha,
opustil bych živou vodu naděje
a žíznivě polykal vodu mrtvého nářku nad vlastním hrobem,
kdybys nebyl životem věčným.
Alespoň se to říká. Ano, říká se to, říká.
Jsem tak rád drzým a proto tvrdím, že to vím

Řekni, čím to byl hlas v kostele ve Žlunicích 26.11.2017?

Opustil bych ženu jako přítelkyni zrádné rozkoše,
kdybys ji nenechal, aby se stala svatou,
a tím mne dojímáš, svatou v příčině zrození,
svatou po všechny naše věky, které visí
na stěnách tvého obývacího pokoje.
Jak rád si je prohlížíš, jsi spokojen,
jaké máš vlastně oči,
máš je?

Nemáš pro mne ani jediné slovo
vyřčené pohybem světla ve vůni růže,
nebo prostě jenom nerozumím lávě
z jícnu tajemství v propasti vánku.
Nebo snad jsem prostě jenom zbavený smyslů?
Proč jsi tajemstvím? Protože vychovává bystré.
Ale já nejsem bystrý a dnes se k tomu přiznávám,
jsem přece tak neohrabaný!
Snad proto jsi se stal mlčenlivým,
abych nepokazil stavbu věků ve slohu úsměvu,
který se skrývá ve vyprávění moudrých knih.
Dal jsi mi rozkoš těla, rozkoš peněz a majetku,
abych poznal v čím hře se stávají vším,
nebo abych zemřel s nezapnou pýchou
jako skutečná, opravdu jenom, obět sebe sama?
Vnitřek pýchy mi zakrývá nářkem tichý úsměv
v pestrém přeletu lehkosti nitrem štěstí?
Daroval si mi rozkoš těla, abych ji ovládal? Možná.
I se stálou svátostí rozkoše v naději tvůrce?

Pak jsem tedy selhal v tomto čase
a zklamal svobodu která mne utvářela,
celá dlouhá období v osudech, jež nacházím
v písku pouště i se svou zkamenělou podobou.
Ano, je to pýcha, coura nenasytná, která utváří
každou vteřinu bolesti v očích děcka,
které je vesmírně nevinné.

V poušti přebytku jsem se ocitl právě dnes,
jsem nahý, ale nejsem sám! Tolik zbytečných slov,
zlo mezi našimi údy chrlí, jazyk náš vládce,
kterého nezkrotí nikdo z lidí. Velice jsem zeslábl.

Padlý anděl se mi vysmívá skrz mříž hrobu,
hořím v kříži vlčího máku až do krve krásy,
která touží přicházet mým vědomím,
ale ještě jsem neopustil kříž, zneužívám ho, a tak
už značkuje stezky věků kroky potomků,
jako kapky vody v jeskyni se rozléhá
zvukem drsnějším víc než náhlá procitnutí.
Chce se mi křičet, křičet tak, aby už neznělo líně
žádné kdyby, aby už ze mne nářek přebytek slova vysál,
a stal se úsměvem v naději ochočené vírou.
A zase ta slova, slova, ti vzdálení potomci zániku skutků.
A tak nevím ani, zdali to není vlastně zánik tvůj?!

Jenom tuším, že toto jsem já, to je můj věk.
Ohyzdnost se nadouvá v každé ulici,
na každém rohu písňe jsou ústa svévolná,
pošetilost se laská s klínem veteše,
pro mé potomky jen stružky z hnoje peněz.
Nebo je to jenom prodejný zlý sen?
Vždyť všude kolem je tolik prosté nevtíravé krásy,
že se ji skoro bojím dotknout, aby nepočala vítězit
ve slohu lásky, slohu agapé, agapé, agapé ...
A možná právě v tom je skryto jádro pudla.

Zdá se mi, že někde kam nemohu dosáhnout
je zdroj věčné čistoty v rádech absolutních.
Z tvorby své bídy, lze vyjít jedine tvorbou
dobrého dne, kterým není otřepané klišé.
Slýchávám v kostrách kostelů praskání dobrého dne,
vnímám to, zdá se mi, že to vím a tak musím křičet
To ve mně stále radostně tvoří zmatek fosilního primáta.
A přitom jsem se už kdysi slyšel, že největší moudrost
je přece mlčení.

Tak, proč mi vypadl z ruky nástroj dobrého vědomí,
vždyť mu šlo jenom o mé štěstí,
šlo přece o život věčný. Ale kde je?
A kde mám to, co nazýváme dobrým srdcem,
proč jsem tak zlý a zahleděný do sebe,
že se ze mne stal jen vnitřek hrobu?
Prohlížím si urny předků,
šílím!

2020

Michaela PRACHAŘOVÁ

Deštivý noci s portským vínem

cigaretovej muž

minulou noc na telefonu
říká mi můj chlap
„nikdy nikomu nedávám
svý ciga, to víš,
ale na tom týpkoj
něco bylo
něco co mě přimělo
sdílet s ním
mý ciga i důvěru“

malej houmlesák
na cestě
malej anděl ulic
na špinavých nohách ponožky
a v nich díry

živá duše
z jeho unavených očí
linula se záře
co víc ti můžu
ještě říct
prostě nevím
byl zkrátka nevidaně milej

to počká

klaním se soumraku
a nechce se mi spát
stojím u okna
v ruce sklenku
a v teplácích na doma
díra v rozkroku

klaním se hvězdám
co potulnejm opilcům
na cestu svítěj
a klaním se nymfám
co do pasti

rády se chytěj

obleču si roucho neřesti
take it easy
možná ne hned
ale pak si cestu proklestím

ve střeše je díra
kape mi z ní na nohy
nespěchám
nespěchá to

- to počká

dej mi můj brejle

léta a léta
každíckej den
ptá se mě děda
„kde mám brejle?
nevidělas je někde?
dej mi můj brejle!“

a já vždycky něžně říkám
„máš je na hlavě, dědo“
a on se začne smát;
kouří svoji hnědou dýmku
a směje se jak šílenej
pije si svý pivko
a směje se jak šílenej
směje se jak blázen

a po všech těch letech
když už je pryč
stále slyším
ten jeho zvučnej
šílenej smích
pán loutek
má konečně svý brejle
napořád a teď

líbí se mi tu

líběj se mi
ti němečtí turisté
sedící u vedlejšího stolu
líbí se mi
tenhle bar
a venku
to krásný starý auto

líbí se mi
ten kouř
zaseknutej
v městským vzduchu
starý psací stroje
chránící tenhle
genius loci

dobrá hudba
dobrá nálada
i lvi v zoo si vrzli

jo, večer padá
lidem na ramena
a nepřeje jim
nic jinýho
než štěstí
sentimentalita
je prodejná děvka

jednoho večera

včera v podvečer
zpíval vítr píseň touhy
a já ležela s nohama
nataženýma na posteli
poslouchala jsem
tu jeho symfonii

je tolik důvodů
proč mluvit
a tolik důvodů

proč mlčet
i ten vítr
to ví

ležela jsem
v tom černobílým povlečení
v šeredným
ale sakra pohodlným pyžamu
četla jsem si knížku

můj kocour se probudil
z bezesného spánku meluzín
jindy cuká tlapkama
celej černej jako uhel

pak se stalo něco kouzelnýho
co vás příjemně zahřeje
v tom studeným
světě bez cíle

to malý černý stvoření
si stouplo
na moji otevřenou knížku
a protáhlo se ledabyly
tlapky na okraji stránky
jako by ji chtěl otočit

otoč list
život se děje dál
shit happens
beze smyslu
v celý svý kráse

pak se schoulil do klubíčka
zalehl tu otevřenou knížku
usmála jsem se
položila hlavu
na jeho zádíčka
a spokojeně jsme usnuli

v kavárně

otevřeli u nás ve městě
vlastně přímo na náměstí
novou kavárnu
pojmenovanou po majitelce

uvnitř je vidět
i cítit lady Noblesa
ptáci ze zlata
lítají tam nad hlavou
obrazy a dekorace
pozlacený šílenství
jako ze sna o zámku

lidi kolem chodí
a zvědavě nahlížejí
někdo má odvahu
a dokonce vejde

je tu krásně
a ten závěs dokonalosti
a nevšední tvořivosti
už kazí jen
zbytečně hlasitá hudba

záhadná žena v černých motorkářských rukavičkách

blond vlasy
splývají se světlou
koženou bundou
když sedí na zahradce
jediný místní
oblíbený putyky

vzduchem prouděj
a vibrujou
kapky deště
a ona už přes hodinu
s telefonem přilepeným k uchu
usrkává malý pivko

čtyřicetiletá víla
s ukrajinským přízvukem
kouří jednu cigaretu za druhou
je chladná a vřela
at the same time
věřím, že tak za hodinu
si objedná dobrýho panáka
nezklamala
svět ještě nezatáhl oponu

ČAJ pro chvíle pohody

č.176, květen 2021, ročník XX

Vydáno 5. května 2021 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!